

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

بی توجهی به تولید داخلی و

واردات بی رویه دستگاه «سی تی اسکن»

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مهدی ناجی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

- ۲ ..... *روایت
- ۲ ..... * موانع بوجود آمده برای این شرکت بر سر راه تولید
- ۲ ..... * مصادیق موانع تولید (تخصیص ندادن ارزش ترجیحی، گزینش و وام خارجی و واردات کالاهای تولید داخل)
- ۳ ..... *دستگاه «وتیلاتور» و «سی تی اسکن» را برای حمایت از تولید از لیست واردات حذف کنید:
- ۳ ..... *واردات بی رویه دستگاه «سی تی اسکن» باعث ورشکستگی این صنعت
- ۴ ..... *مستندات
- ۵ ..... *کلام آخر

روایت

تولید دستگاه‌های ونتیلاتور و ویژه و دستگاه‌های ماشین بیهوشی و تولید کننده دستگاه «سی تی اسکن»^۱ توسط یک شرکت داخلی محقق شده است.^۲ این شرکت ابتدا واردکننده و ارائه دهنده خدمات پس از فروش دستگاه‌های ونتیلاتور و ماشین بیهوشی بود، اما اکنون به عنوان یک تولیدکننده مستقل و دانش‌بنیان، به تولیدکننده تجهیزات پزشکی تبدیل شده است. در حال حاضر نیز این شرکت با دارا بودن سابقه ۱۲ ساله در زمینه تولید تجهیزات پزشکی، اقدام به انتقال تکنولوژی تولید دستگاه‌های «سی تی اسکن» از کمپانی «نئوسافت» نموده و موفق به دریافت پروانه مونتاز این محصول در ایران گردیده است. اما واردات بی رویه مانع بزرگی بر سر راه تولید و توسعه تجهیزات پزشکی در کشور است.

* موانع بوجود آمده بر سر راه تولید *

از ابتدای شیوع کرونا وزارت بهداشت قرارداد مبنی بر تولید هزار دستگاه ونتیلاتور را با شرکت‌های داخلی منعقد کرد و این شرکت‌ها توانستند تعهدات خود را عملی کنند، اما اخیراً وزارت بهداشت دچار نوعی غفلت نسبت به حمایت از تولید داخلی شده است و قرارداد جدیدی برای استفاده از تولید داخلی دستگاه ونتیلاتور در مراکز درمانی منعقد نکرده است و واردات را جایگزین تولید داخل کرده است. وجود کمک‌های بین‌المللی به صورت هدایا (گرنه) و وام‌های بین‌المللی از طریق سازمان بهداشت جهانی^۳ و بانک جهانی گرچه با استفاده هوشمندانه از این تسهیلات مالی ممکن است موتور محرکه برای تولید باشد اما واردات نادرست می‌تواند نابود کننده این صنعت باشد. مطالبه تولید کنندگان تجهیزات پزشکی این است که از این تسهیلات برای انتقال تکنولوژی ساخت به کارخانجات داخلی استفاده کنند. دستگاه‌های «ماموگرافی»، تصویربرداری، سونوگرافی و «سی تی اسکن» به رغم اینکه تولیدکنندگان خوبی در کشور دارند اما حمایت نمی‌شوند. نیاز است تا حمایت صورت گیرد و مواد اولیه خریداری شود تا به تولید کمک شود. فقط واردات باید در موارد باشد که مشابه داخلی وجود ندارد مثل دستگاه «ام آر آی»

* مصادیق موانع تولید (تخصیص ندادن ارز ترجیحی، گرنه و وام خارجی و واردات کالاهای مشابه تولید داخل)^۴

شرکت احیاء درمان، از سال ۱۳۹۶ تاکنون، طی سه چهار سال، انتقال تکنولوژی را به توصیه وزارت بهداشت، انجام داد و آن را به ایران آورده است. این شرکت طرف خارجی را متقاعد کرد و کارخانه‌ای به وسعت ۱۰ هزار متر برای آن ایجاد کرد. از اینجا به بعد بود که رقابت‌ها و کارشکنی‌ها آغاز شد. یکی از راه‌ها ارز ترجیحی بود که به تولید این محصول اختصاص نیافت. در صورتی که برای تولیدمان نیاز به اجزا و قطعات ساخت بود و باید این اجزا و قطعات ساخت، وارد کشور می‌شد. اما برای واردات قطعات ساخت از ابتدا ارز ترجیحی تخصیص داده نشد و این شرکت مجبور شد برای واردات قطعات از ارز نیمایی استفاده کند. این در

۱- CT Scan-

۲- شرکت «احیاء درمان پیشرفته» اولین تولید کننده

۳- Who -

۴. مصاحبه با «احمد بهفر مقدم» مدیرعامل شرکت احیاء درمان پیشرفته و عضو هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان:

حالی بود که تا بهمن ماه سال گذشته (۱۳۹۹) دستگاه «سی تی اسکن» توسط وزارت بهداشت با ارز ترجیحی وارد می‌شد. حال سوال این است که چگونه دستگاهی که با ارز ۴۲۰۰ آمده است برای تولید کننده داخلی فرصت رقابت ایجاد می‌کند. قیمت تولید هر دستگاه برای شرکت داخلی، ۷ میلیارد تمام می‌شد. اما دستگاهی که با ارز ۴۲۰۰ وارد می‌شد؛ قیمت آن یک میلیون و چهارصد تمام می‌شد، که مشکلاتی عدیده ای برای تولید کننده داخلی ایجاد کرد. مشکل دیگر این است که مسائلی به اسم گزنت مطرح می‌شد که تمایل دولت کره مبنی بر اهدا تجهیزات پزشکی را بر سر زبان‌ها انداخت. «سی تی اسکن ۱۶ اسلايز»، سال گذشته در فروردین ماه از کره وارد شد. مساله دیگر داستانی که پیش آوردند و گفتند بانک جهانی به واسطه سازمان تجارت جهانی، می‌خواهد ۵۰ میلیون یورو به دولت ایران در قالب تجهیزات پزشکی وام دهد و لیستی در این خصوص ارائه شد که تولید مشابه داخلی داشت اما بر خلاف این مساله (که منطق کار همین بود صورت نگرفت) ۶۰ دستگاه «سی تی اسکن ۱۶ اسلايز» به اضافه دستگاه‌های سونوگرافی وارد کردند.^۱

*** لزوم حذف دستگاه «ونتیلاتور» و «سی تی اسکن» از لیست واردات**

وزارت بهداشت به طور مناسب از تولید داخلی حمایت نمی‌کند. لازم است دستگاه‌های تولید داخل مانند «ونتیلاتور» و «سی تی اسکن» را از لیست واردات حذف کنند. درخواست تولید کنندگان این است که بجای واردات کالاهایی که در داخل تولید می‌شود، مواد اولیه‌ای وارد شود که در تولید داخلی نیاز داریم به عنوان مثال: در تولید «سی تی اسکن» احتیاج به تیوب به عنوان قطعه یدکی وجود دارد. چه اشکالی دارد به عنوان اجزای تولید آورده شود. لازم است قطعاتی همچون "دکتور، ژنراتور و انواع و اقسام قطعات مکانیکی" را که نه تحریم است و نه مشکلی در خرید آن است وارد کرد. گرچه بجای صادر شدن یک فاکتور برای یک واحد کالا مثلاً یک عدد «سی تی اسکن» لازم باشد بجای آن، ۳۰ قطعه خریداری شود و ۳۰ فاکتور صادر شود. با این کار واردات کالایی که تولید داخل دارد صورت نگرفته بلکه به جای آن مواد اولیه و قطعاتی که برای تولید داخلی دستگاه نیاز است وارد می‌شود.

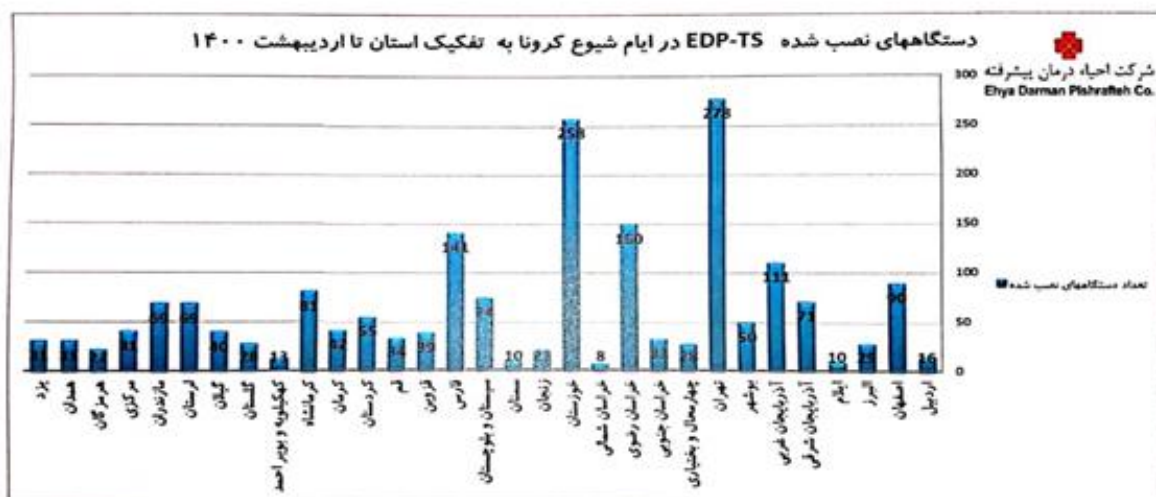
*** واردات بی رویه دستگاه «سی تی اسکن» باعث ورشکستگی این صنعت**

تولیدکنندگان معتقدند بر اساس اطلاعات موثقی که وجود دارد اگر قرار است از محل وام سازمان تجارت جهانی، ۱۰۰ دستگاه «سی تی اسکن» خریداری شود، رسماً تولید داخلی تعطیل و ورشکستگی این صنعت محقق خواهد شد. چرا که خرید و واردات ۱۰۰ عدد «سی تی اسکن» بعلاوه ۶۸ عدد خرید سال گذشته و خرید ۱۲۰ عدد دو سال گذشته نشان از آن دارد که به اندازه سه سال دستگاه خریداری شده است و نیازی به تولید داخل نیست. در حالیکه کل نیاز سال کشور به دستگاه «سی تی اسکن» در مجموع به زحمت به ۱۰۰ عدد می‌رسد. مضافاً اینکه در حوزه «سی تی اسکن» هنوز به مرحله بلوغ نرسیده است. باید به یک وفور تولید رسیده شود تا برای صادرات این محصول اقدام شود. سالی که گذشت تولید سه هزار ونتیلاتور محقق شد. در حالی که سال قبل از آن تولید ۵۰۰ عدد ونتیلاتور محقق شده بود. خواسته تولیدکنندگان این است که سهم قانونی و حق یک مجموعه دانش بنیان از بازار داخل تامین شود.

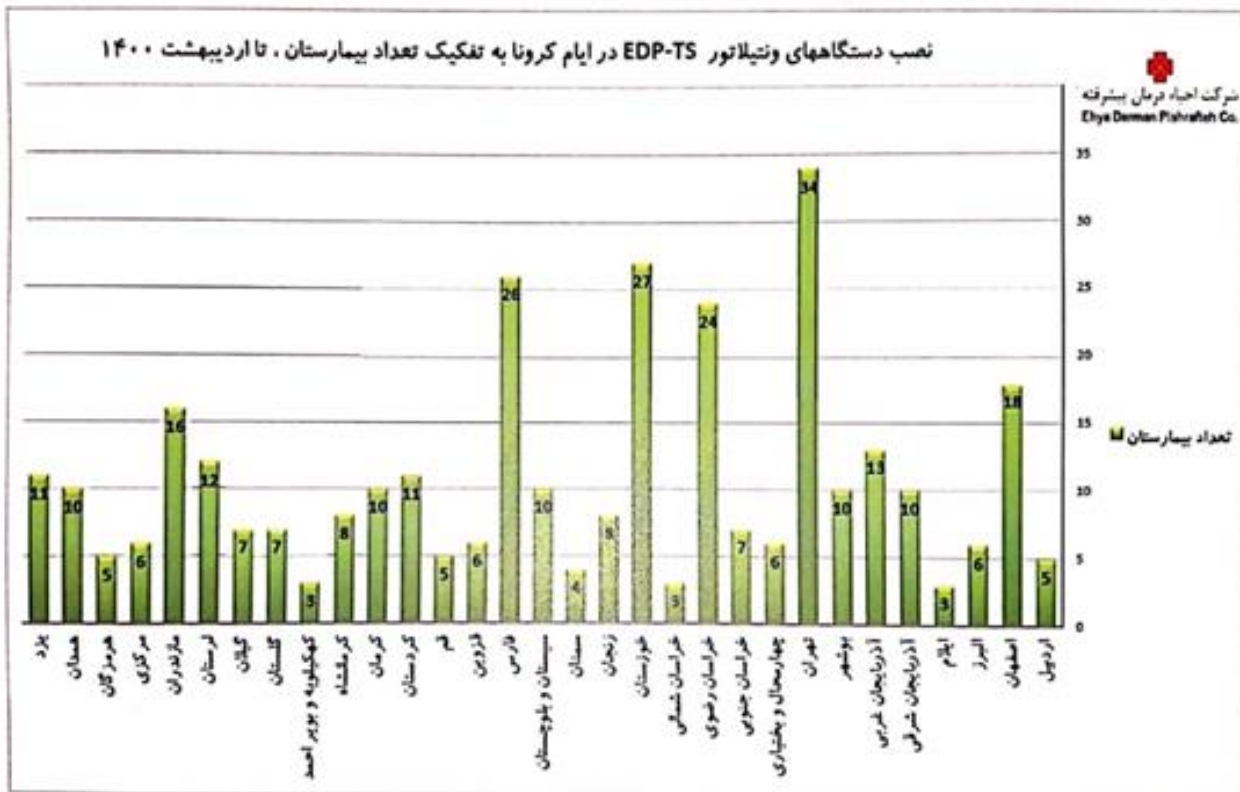
^۱ - احمد بهفر مقدم، مدیرعامل شرکت دانش بنیان احیا گستر: این مساله که منجر به شکایت شد. گزارش صدا و سیمای مشهد (۱۳۵۹/۵/۲۱) بود در بخش خبری ۲۰:۳۰ در شهریور ماه پخش شد یک هفته بعد رهبر معظم انقلاب در جلسه با هیئت دولت به مشکلات تولیدکنندگان داخلی اشاره کردند. اما به جای حمایت دولت با ما برخورد کرد.

شرکت مهندسی احیا درمان پیشرفته اولین تولید کننده دستگاه‌های ونتیلاتور مراقبت ویژه و دستگاه‌های ماشین بیهوشی در ایران است.
ونتیلاتور «دیومدی نیو» ^۱ تولید شده مطابق با استانداردهای روز دنیا است.
ماشین بیهوشی «ای دی پی - نپتیون» ^۲ اولین دستگاه ماشین بیهوشی تولید شده در ایران است.
سی تی اسکن «نیوویز ۱۶ اسلایس نیو سافت» ^۳ اولین دستگاه «سی تی اسکن» ^۴ تولید شده در ایران است.
این شرکت تنها نماینده انحصاری محصولات تنفس خانگی برند «رسمد» ^۵ در ایران است.
نصب ۲۲۸۸ دستگاه ونتیلاتور در ۲۹ استان و ۷۲ شهر طی ۱۹۱ ماموریت توسط این شرکت انجام شده است.
صادرات ۱۵ دستگاه ونتیلاتور و ۵ هزار کیت تشخیص به کشور لبنان و قدردانی وزیر بهداشت لبنان از ایران برای ساخت یک «ونتیلاتور»، ۳۸۰ میلیون تومان و یک «سی تی اسکن» ۷ میلیارد تومان لازم است.
حدود ۱۰۰ تا ۱۳۰ دستگاه سالانه واردات دستگاه «سی تی اسکن» صورت گرفته است.

نمودار دستگاه‌های تحویلی در مراکز

1 - Diomede NEO
 - EDP-Neptune^۲
 3 - NeuViz 16 Slice Neusoft
 - CT Scan^۴
 5 - Resmed

کلام آخر

شواهد و اطلاعات متقنی وجود دارد از اینکه هدایا (گرنیت) کشورهای مختلف از جمله گرنیت ژاپن، در حال حاضر، روی میز است؛ قرار بر این است از ۲۵۰ میلیون یورو وام، تجهیزاتی خریداری شود که مشابه داخلی آن وجود دارد. از جمله دستگاه سونوگرافی، اکو، «سی تی اسکن». شنیده ها حاکی از آن است که دولت قصد دارد «سی تی پورتابل» خریداری کند که به گفته کارشناسان «سی تی پورتابل» هیچ فرقی با سی تی اسکن معمولی ندارد. همان سی تی معمولی است که پشت یک کامیون نصب می شود و به عنوان یک «سی تی پورتابل» قابل استفاده است. این که گفته می شود قرار است «سی تی اسکن بالاتر از ۳۲ اسلایز» خریداری شود در ظاهر کار خوبی است، چون تولیدکننده داخلی تنها دستگاه ۱۶ اسلایز را تولید می کند و در حال حاضر امکان تولید مدل های بالاتر در داخل وجود ندارد؛ اما وقتی سی تی اسکن ۱۲۸ اسلایز خریداری شود بیمارستان‌ها ذائقه و نیازشان از آن طریق انجام خواهد داد و دیگر کسی سی تی اسکن ۱۶ اسلایز تولید داخل را خریداری نخواهد کرد. وقتی بیمارستانی دستگاه سی تی اسکن بالای ۳۲ اسلایز را بخرد هم هزینه نگهداری بالا است. هم خرید اولیه بالاست و هم تولید کننده داخل زمین می خورد. پیشنهاد این است که از واردات دستگاه های تولید داخل مانند "سی تی اسکن، سونوگرافی، ماموگرافی" جلوگیری و به جای آن مواد اولیه مورد نیاز تولید داخل جایگزین واردات تجهیزات پزشکی مشابه تولید داخل شود.